

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії
Державного податкового університету

Митро СЕРЕБРЯНСЬКИЙ

2025 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ**

**при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра
на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста)
галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок»**

Ірпінь – 2025

Розробник:

О.Д. Гордей, д.е.н., професор, завідувач
кафедри публічних фінансів
(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада)

Гарант:

(підпис)

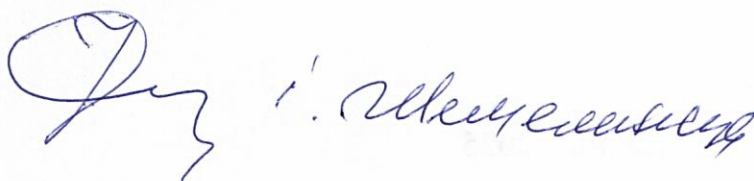
Козій Н.С., к.е.н., доцент, заступник декана ФФЦТ
(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада)

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри публічних фінансів
(назва кафедри)
протокол № 18 від «05» березня 2025 р.

Завідувач кафедри

О.Д. Гордей, д.е.н., професор
(П.І.Б., вчене звання, науковий ступінь)

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	4
2. Зміст фахового вступного випробовування з дисципліни «Фінанси»	5
3. Список рекомендованих джерел з дисципліни «Фінанси»	7
4. Зміст фахового вступного випробовування з дисципліни «Місцеві фінанси»	9
5. Список рекомендованих джерел з дисципліни «Місцеві фінанси»	10
6. Зміст фахового вступного випробовування з дисципліни «Фінанси підприємств»	12
7. Список рекомендованих джерел з дисципліни «Фінанси підприємств»	14
8. Зміст фахового вступного випробовування з дисципліни «Фінансовий ринок»	16
9. Список рекомендованих джерел з дисципліни «Фінансовий ринок»	18
10. Зміст фахового вступного випробовування з дисципліни «Страховання»	19
11. Список рекомендованих джерел з дисципліни «Страховання»	21
12. Зміст фахового вступного випробовування з дисципліни «Гроші і кредит»	24
13. Список рекомендованих джерел з дисципліни «Гроші і кредит»	27
14. Критерії оцінювання результатів фахового вступного випробування	29
15. Зразок завдання фахового вступного випробування	30

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста) галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2025 році (далі – Порядок прийому), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №168 від 10 лютого 2025 року та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2025 року за №15/41360, Положення про приймальну комісію Державного податкового університету.

Програма фахового іспиту включає матеріали з наступних дисциплін:

1. Фінанси
2. Місцеві фінанси
3. Фінанси підприємств
4. Фінансовий ринок
5. Страхування
6. Гроші і кредит

Метою фахового вступного випробування є з'ясування рівня теоретичних знань та практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання за освітнім ступенем бакалавра, та формування рейтингового списку і конкурсного відбору вступників на навчання для здобуття ступеня магістра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» в межах ліцензованого обсягу.

Головним завданням фахового вступного випробування є виявлення у вступників спеціальних знань і практичних навичок з комплексу фахових навчальних дисциплін.

Кількість тестових завдань у білеті 50 (тести закритого типу, 4 варіанти відповіді з однією правильною).

Програма фахового іспиту складається з пояснювальної записки, змісту завдань з навчальних дисциплін, критеріїв оцінювання результатів фахового іспиту, списку рекомендованих джерел.

ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ДИСЦИПЛІНА «ФІНАНСИ»

Тема 1. Теоретико-методологічні засади фінансової науки

Предмет науки про фінанси. Суб'єкти, об'єкти і зміст фінансових відносин на макро- і мікро рівні. Фінансові категорії. Поняття і терміни у фінансовій науці. Сутність, специфічні ознаки і функції фінансів. Фінанси як економічна категорія розподілу. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями, які беруть участь у вартісному розподілі (кредитом, заробітною платою, ціною). Сфери фінансових відносин та інституційна структура фінансової системи. Суспільне призначення фінансів та їх об'єктивна необхідність.

Тема 2. Генезис та еволюція фінансів

Фінанси як історична категорія. Доходи і видатки феодальної держави. Основа державних доходів – домени і регалії. Прямі податки, розвиток непрямого оподаткування. Відкупна система оподаткування. Фінанси феодального міста. Фінанси в період індустріального розвитку. Роль фінансів у первісному накопиченні капіталу. Розвиток фінансів у індустріальному і постіндустріальному суспільстві.

Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки

Теорії державних фінансів англійської класичної політекономії. Розвиток вчення про державні фінанси в працях А.Вагнера. Концепція державних фінансів Дж.Кейнса. Фінансові концепції неокейнсіанства. Вплив демократизації суспільства на фінансову думку (теорія суспільних товарів і послуг). Теорії корпоративних фінансів.

Тема 4. Фінансове право і фінансова політика

Фінансова політика як складова економічної політики. Завдання фінансової політики. Сучасна фінансова політика України (характеристика за окремими напрямками), її стратегічні і тактичні завдання. Фінансовий механізм та його складові елементи. Фінансове планування, сутність, завдання, принципи, методи. Види фінансових планів, їх характеристика. Зміст і призначення фінансового контролю, його види, форми і методи. Об'єкти і суб'єкти. Сутність аудиторського контролю. Забезпечення об'єктивності та неупередженості аудиторського висновку.

Тема 5. Бюджет. Бюджетна система. Бюджетний дефіцит

Економічний зміст бюджету, його ознаки і функції як фінансової категорії. Економічна сутність бюджетних доходів і видатків форми їх вияву і матеріальне втілення. Структура бюджетних видатків. Класифікація доходів і видатків бюджету. Бюджетний устрій і бюджетна система: поняття, основи і принципи побудови. Бюджетний процес і характеристика його етапів. Сутність бюджетного

дефіциту і його види. Причини виникнення бюджетного дефіциту, характеристика джерел фінансування бюджетного дефіциту. Управління бюджетним дефіцитом.

Тема 6. Державний кредит

Економічна сутність, функції і призначення державного кредиту. Форми внутрішніх державних запозичень. Класифікація державних позик. Фінансові інструменти зовнішніх державних запозичень. Сутність і види державного боргу (поточний і капітальний, внутрішній і зовнішній). Причини його виникнення і зростання. Методи управління державним боргом, джерела обслуговування і погашення державного боргу.

Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання

Фінанси суб'єктів господарювання як фінансова категорія. Особливості фінансових відносин на мікрорівні. Доходи і витрати суб'єктів господарювання. Порядок розподілу грошових надходжень від реалізації продукції, робіт і послуг. Фінансовий результат, чинники що впливають на його формування. Фінансові ресурси підприємств, характеристика їх складу.

Тема 8. Фінанси домогосподарств

Домогосподарство як інституційна економічна одиниця та сфера функціонування фінансів. Теоретичні основи фінансів домогосподарств. Функції, що виконують домогосподарства. Особливості фінансів домогосподарств в залежності від сфери їх функціонування; Основи сімейного підприємництва. Форми доходів домогосподарств. Бюджет домогосподарства, його структура, витрат бюджету домогосподарств. Сукупні ресурси та сукупні витрати домогосподарства та їх роль у економіці країни. Особистий бюджет. Грошові заощадження, інвестиційна діяльність та інвестиційний портфель домогосподарств.

Тема 9. Соціальні фонди держави

Сутність і суспільне призначення соціального страхування, його необхідність. Система фондів соціального страхування, принципи їх організації, управління ними. Пенсійне страхування і його організація. Джерела формування доходів і напрями видатків Пенсійного фонду України. Реформування пенсійного забезпечення в Україні. Переваги і недоліки солідарної, накопичувальної та змішаної пенсійної системи. Об'єктивна необхідність і сутність страхового захисту. Фонд соціального страхування: джерела формування, напрями використання. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Формування, види матеріального забезпечення. Єдиний соціальний внесок – джерело формування соціальних позабюджетних фондів. Проблеми і перспективи запровадження обов'язкового державного медичного страхування в Україні.

Тема 10. Фінансовий менеджмент

Сутність фінансового менеджменту, об'єкт та суб'єкти. Функції фінансового менеджменту. Державний фінансовий менеджмент: суть, призначення, завдання.

Складові державного фінансового менеджменту: податковий менеджмент, бюджетний менеджмент і борговий менеджмент. Фінансове планування і фінансове прогнозування, облік і контроль у системі державного менеджменту. Фінансовий моніторинг і фінансовий контролінг. Суб'єкти державного фінансового менеджменту їх функції. Фінансовий менеджмент суб'єктів господарювання.

Тема 11. Міжнародні фінанси

Сутність та функціональне призначення міжнародних фінансів. Міжнародний ринковий механізм перерозподілу фінансових ресурсів і капіталу. Міжнародний неринковий перерозподіл фінансових ресурсів. Фінанси міжнародних організацій. Організація Об'єднаних Націй (ООН), сфери її діяльності, структура, значення у міжнародному поділі праці, та всесвітніх економічних відносинах. Бюджет Європейського Союзу, його доходи і видатки.

Тема 12. Фінанси країн із розвинутою ринковою економікою

Загальні закономірності і національні особливості державних фінансів у країнах з розвинутою ринковою економікою. Склад, структура бюджетних доходів країн з розвинутою ринковою економікою. Особливості організації бюджетного процесу в США, Японії, країнах ЄС. Сутність, причини і зміст інтеграційних процесів в Західній Європі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ»

Основна

1. Бюджетна система: підручник/ за ред. д. е. н., професора В. Г. Дем'янишина, д. е. н., професора О. П. Кириленко та д. е. н., професора З. М. Лободіної. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 624 с.
2. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с. URL: <http://surl.li/fpvur>
3. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.П., Чубка О.М. Фінанси підприємств. Підручник. К.: Видавничий дім «Кондор». 2020. 340 с.
4. Юрчишина Л. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Донецький національний університет імені Василя Стуса. Вінниця, 2023. 252 с.
5. Пріоритети розвитку фінансової системи України в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / Л. Л. Гриценко, І. М. Боярко, Т. А. Васильєва та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук Л. Л. Гриценко. Суми : Сумський державний університет, 2021. 379 с. URL: <http://surl.li/fpvob>
6. Розвиток ринку фінансових послуг в умовах становлення цифрової економіки: колективна монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М. В. Дубини. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2022. 290 с.

Допоміжна

1. Конкурентоспроможність страхового ринку України в умовах активізації глобалізаційних процесів: колективна монографія [текст] / за матеріалами праць наукової групи і науковою редакцією д-ра екон. наук, проф. Л. В. Шірінян. К. :

Видавництво Ліра-К, 2020. 404 с.

2. Єрешко Ю.О., Товмасян В.Р. Теорія фінансової політики підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 15-16. С. 63–68.

3. Телегін В.В. Еволюція формування сутності фінансових ресурсів. Ефективна економіка. 2020. №11. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/11_2020/206.pdf

4. Податкові системи зарубіжних країн: навчальний посібник В. Л. Андрущенко, Т. В. Тучак. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 201 с.

5. Податковий кодекс України: від 02.12.2010р. № 2755-VI. URL: <http://zakon.-rada.gov.ua/laws/main/2755-17>

6. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с. URL: <http://surl.li/fpvur>

7. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.

8. Фінанси: підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир: Поліський університет, 2024. 317 с.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/>

4. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about>

5. Офіційний сайт Державної казначейської служби України URL: <http://www.treasury.gov.ua>

6. Офіційний сайт Рахункової палати України. URL: <https://www.google.com/>

7. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/>

Міжнародні видання

1. Agrawal, David R.; Bütikofer, Aline (2022) : Public finance in the era of the COVID-19 crisis, GLO Discussion Paper, No. 1176, Global Labor Organization (GLO), Essen. URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/265058/1/GLO-DP-1176.pdf>

2. N. Davydenko, H Skrypnyk, Z. Titenko, O.V. Zhovnirenko M. Modeling of the optimum level of financial provision of Ukrainian enterprises' innovative activities. Global Journal of Environmental Science and Management-GJESM. 2019. URL: https://www.gjesm.net/article_35488.html (Scopus)

3. Oates W.E. Fiscal Federalism and European Union: Some Reflection. □□Pavia: Universit à di Pavia, 2002. URL: <http://www.unipv.it/websiep/wp/132.pdf>

4. Personal Finance. Tropina V., Melnyk V., Rippa M., Yevtushenko N., Rybakova T. (2021). URL: <https://www.investopedia.com/terms/p/personalfinance.asp>.
5. Investment potential of non-state pension funds in Ukraine. Investment Management and Financial Innovations Journal, 18(2), 2021, P.79-90. URL: [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.18\(2\).2021.07](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.18(2).2021.07)
6. Financial and economic security strategy of Ukraine: threats, trends and perspectives: Monograph. / Ed. by Doctor of Economic Sciences, Prof. N. Davydenko. (Personal contribution: 2.1. Financial strategy and methods of its formation at td "Kyivhlib" LLC. P 59-79 - Verlag. SWG imex GmbH, Nuremberg, Germany, 2023. 267 p.
7. Ding Xin, Tetiana Koliada, Ganna Muzychenko. Assessment of the impact of budget decentralization on sustainable development of territorial communities in Ukrain. 2021. №4. Baltic Journal of Economic Studies. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/1255/1295>
8. Dmytro Lyvch Budget tagging of the ukrainian budget system with sustainable development goals. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/UNDP-BSDGsReport-EN_v03.pdf
9. Mariya Yurevna Zanizdr Carbon intensity of the Ukrainian industry: current state and foresight. Economy of Industry. URL: <http://ojs.econindustry.org/index.php/ep/article/view/241>
10. Maxime Desmarais-Tremblay, Marianne Johnson, Richard Sturn. From public finance to public economics. The european journal of the history of economic thought. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/09672567.2023.2248323?needAccess=true>

ДИСЦИПЛІНА «МІСЦЕВІ ФІНАНСИ»

Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів

Сутність місцевих фінансів та причини їх появи. Функції місцевих фінансів. Місцеві фінанси в економічній системі держави. Територіальна громада як суб'єкт економічної та фінансової діяльності. Основи фінансової автономії місцевих органів влади.

Тема 2. Регіональна фінансова політика

Суб'єкти регіональної фінансової політики. Державна регіональна фінансова політика. Фінансова політика місцевих органів влади. Місцева фінансова політика в умовах децентралізації.

Тема 3. Формування дохідної бази місцевих бюджетів

Види доходів місцевих бюджетів, їх характеристика. Доходи загального фонду обласних бюджетів та АР Крим. Доходи загального фонду бюджетів місцевого самоврядування (міст районного значення, сільських, селищних бюджетів).

Надходження спеціального фонду місцевих бюджетів. Особливості формування доходів місцевих бюджетів в умовах децентралізації аспекти.

Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів

Теоретичні передумови формування місцевих видатків. Класифікація видатків. Розмежування видатків між місцевими бюджетами. Програмно-цільовий метод планування видатків місцевих бюджетів.

Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання

Причини та цілі фінансового вирівнювання розвитку регіонів. Основні моделі міжбюджетних відносин, їх принципи. Бюджетний федералізм та бюджетний унітаризм. Інструменти міжбюджетних відносин. Поняття бюджетних трансфертів, їх правове регулювання. Горизонтальні фіскальні дисбаланси та їх вирівнювання.

Тема 6. Бюджетний процес на місцевому рівні

Зміст бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу. Стадії бюджетного процесу на місцевому рівні.

Тема 7. Фінанси підприємств комунального господарства

Поняття комунальної власності. Об'єкти права комунальної власності. Види комунальних підприємств. Фінансові ресурси комунальних підприємств за їх видами. Комунальний кредит. Сучасні фінансові механізми фінансування комунальної сфери.

Тема 8. Світовий досвід організації місцевих фінансів

Місцеві фінанси у країнах Північної Європи. Організація місцевих фінансів у Франції і Великобританії. Місцеві фінанси у федеративних та квазіфедеративних державах. Місцеве фінансове планування в зарубіжних країнах. Сучасні муніципальні реформи в зарубіжних країнах.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ «МІСЦЕВІ ФІНАНСИ»

Основна:

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8.07.2010 р. № 2456-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Волкова В. В., Волкова Н. І. Місцеві фінанси. Навчальний посібник. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2022. 105 с.
3. Мартиненко В.В. Фіскальна політика України в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика: монографія. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 390 с.
4. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Допоміжна:

1. Ананьєва Є.А. Фінансово-правова основа діяльності об'єднаних територіальних громад. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2020. Випуск 4(48). С. 54–58.
2. Бюджетна система: підручник / І.В. Алексеєв, Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В. Ливдар. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.
3. Волкова В.В., Волкова Н.І. Організаційно-економічні засади розвитку місцевих бюджетів в умовах реформування місцевого самоврядування (на прикладі Вінницької міської територіальної громади) Економіка і організація управління. 2021. № 4(44). С. 258–167.
4. Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану: Постанова Кабінет Міністрів України №252 від 11.03.2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-formuvannya-ta-vikonannya-miscevih-byudzhativ-u-period-voennogo-stanu-252>
5. Європейська хартія місцевого самоврядування. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text
6. Карлін М. І. Державні фінанси розвинутих країн: Навчальний посібник. Львів: Новий Світ. 2000, 2020. 484 с.
7. Катан Л.І., Качула С.В., Демчук Н.І., Павлова Д.К. Формування місцевих бюджетів в умовах реформування суспільних фінансів України. Агросвіт. 2020. № 3. С. 3–12.
8. Ключан В.В., Мірошник В.О., Надточий К.П. Особливості об'єднання територіальних громад в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 1. С. 142–147.
9. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96%2D%E2%F0>
10. Кузьмак О.М. Світовий досвід формування бюджетного потенціалу місцевих фінансів в умовах децентралізації. Економічний форум. 2021. № 2. С. 135–14.1
11. Луніна І.О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
12. Мартиненко В. В. Оптимізація видатків місцевих бюджетів як інструмент фіскальної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 18. С. 22–26.
13. Мартиненко В. В. Специфіка управління власними доходами місцевих бюджетів в умовах фінансової децентралізації. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2019. № 3. С. 51–61.
14. Мартиненко В. В. Фіскальна політика та міжбюджетні відносини в умовах фінансової децентралізації. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2019. № 2(18) С. 227–235.
15. Мартиненко В. В. Шляхи покриття видатків місцевих бюджетів власними доходами при модернізації фіскальної політики. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2019. № 14(42). С. 90–96.

16. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

17. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

18. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11.07.2001 № 2625-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14#Text>

19. Фінансові інструменти регіонального розвитку в Україні в умовах децентралізації: монографія / Бедринець М.Д. та ін.; за заг. ред. М.Д. Бедринець. Ірпінь, 2021. 318 с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

6. Офіційний сайт наукового журналу «Фінанси України». URL: <https://finukr.org.ua/>.

7. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

Міжнародні видання:

1. European Scientific Journal. URL: <http://www.eujournal.org/index.php/esj>.

2. Journal of Behavioral and Experimental Finance. URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-behavioral-and-experimental-finance>.

3. Journal website «Journal of Economic Theory». URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-economic-theory>

4. The Advanced Science Journal. URL: <http://www.advancedscience.org>

5. The European Journal of Economics and Management Sciences. URL: <http://ppublishing.org/journals/399/>

ДИСЦИПЛІНА «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

Тема 1. Зміст і основи організації фінансів підприємств. Організація грошових розрахунків підприємств

Сутність та функції фінансів підприємств. Грошові фонди і фінансові ресурси підприємств. Зміст фінансової роботи на підприємстві.

Готівкові та безготівкові розрахунки підприємств. Види банківських рахунків і порядок їх відкриття. Способи розрахунків за продукцію, роботи, послуги. Форми безготівкових розрахунків і платіжні документи. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків. Вексельна форма розрахунків.

Тема 2. Грошові надходження підприємств

Виручка від реалізації - основне джерело грошових коштів підприємства. Методи планування виручки від реалізації. Грошові надходження від операційної діяльності. Грошові надходження від інвестиційної діяльності. Грошові надходження від фінансової діяльності.

Тема 3. Формування і розподіл прибутку підприємств

Формування прибутку підприємства. Методи планування (розрахунку) прибутку від реалізації продукції. Сутність і методи обчислення рентабельності. Розподіл і використання прибутку на підприємстві.

Тема 4. Оподаткування підприємств

Система оподаткування підприємств. Оподаткування прибутку підприємств: порядок обчислення та сплати. Податок на додану вартість: порядок обчислення та сплати. Особливості оподаткування акцизним податком в контексті змін до Податкового кодексу. Мито як один із видів непрямих податків в Україні. Місцеві податки і збори в системі оподаткування підприємств. Екологічний податок: порядок обчислення та сплати. Рентні платежі: порядок обчислення та сплати. Єдиний соціальний внесок: порядок обчислення та сплати.

Тема 5. Оборотні кошти підприємства

Сутність і структура оборотних засобів. Поняття норми та нормативу. Розрахунок нормативу оборотних засобів. Норма запасу оборотних засобів по сировині і матеріалам. Нормування сировини і матеріалів Нормування незавершеного виробництва. Нормування готової продукції. Джерела утворення оборотних коштів. Показники оборотності оборотних коштів. Визначення суми звільнених або додатково залучених оборотних коштів в результаті прискорення або уповільнення оборотності. Визначення наявності власних та прирівняних до них оборотних коштів.

Тема 6. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Формування основних фондів. Фізичний та моральний знос основних фондів. Сутність амортизації основних фондів. Нарахування амортизації основних фондів. Поняття коригування основних фондів через вплив інфляції Джерела відтворення основних фондів. Основні показники, які характеризують використання основних фондів.

Тема 7. Кредитування підприємств

Види банківського обслуговування підприємств. Порядок оформлення кредитного договору. Комерційне кредитування підприємств. Порядок видачі і погашення кредиту. Лізингове кредитування підприємств. Джерела фінансування капітальних вкладень.

Тема 8. Оцінка фінансового стану підприємства

Фінансовий стан підприємства, методи та інформаційне забезпечення його оцінки. Оцінка майнового стану підприємства. Оцінка фінансової стійкості підприємства. Оцінка ліквідності і платоспроможності підприємства. Оцінка прибутковості підприємства. Оцінка ділової активності підприємства.

Тема 9. Фінансове планування на підприємствах.

Фінансова санація підприємств

Зміст та методи фінансового планування. Зміст поточного фінансового плану та порядок його складання. Зміст і значення оперативного фінансового плану. Сутність фінансової санації підприємств. Прийняття рішення про фінансове оздоровлення підприємств. Порядок проведення фінансової санації. Порядок оголошення підприємства банкрутом та порядок задоволення претензій кредиторів. Фінансова санація на ухвалу господарського суду.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

Основна

Основна

1. Ситник Н.С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф. Фінанси підприємств: навчальний посібник/ за заг.ред. Н.С. Ситник – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 402 с.
2. Сокурєнко В.В., Швець Д. В., Бортник С. М., Ткаченко С. О. Фінанси підприємств : підручник. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с. ISBN 978-966-610-261-7
3. Кодекс України з процедур банкрутства
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>
4. Господарський кодекс URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
5. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17_24.
6. Податковий кодекс України. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
7. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>.
8. Сокурєнко В.В., Швець Д.В., Бортник С. М., Ткаченко С.О. Фінанси підприємств: підручник. Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид., допов. та перероб. Х.: ХНУВС. 2022. 292 с.
9. Фінанси підприємств: навчальний посібник за заг. ред. Н. С. Ситник. Л.: ЛНУ імені Івана Франка. 2020. 402 с.

Допоміжна

1. Актуальні аспекти розвитку суб'єктів підприємництва в умовах глобальної економіки : моногр. / за заг. ред. Т. Гринько. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 416 с.
2. Буряк А.В., Бойко С.В., Дем'яненко І.В. Фінансування аграрних підприємств: аналіз довгострокових трендів та структурних зрушень. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ АПК, 2021, № 2 С.110-118
3. Давиденко Н.М., Буряк А.В. Чинники впливу на фінансовий потенціал аграрних суб'єктів господарювання. Бізнес-навігатор 2 (69) 2022, с.115-119

4. Василець, Н. М. (2022). Розділ 1.8. Наукові підходи до розвитку малого бізнесу в умовах війни. Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій. 110–121. 2022. URL: <https://doi.org/10.54929/monograph-02-2022-01-08>

5. Давиденко Н.М., Буряк А.В., Тітенко З.М. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навчальний посібник. Видання друге, доповнене та виправлене. Київ: ЦП «Компрінт». 2019. 355с.

6. Диба М. І., Гернего Ю. О. Венчурне фінансування: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2021. 144 с.

7. Економічні ризики: методи вимірювання та управління : навчальний посібник. Н. С. Скопенко, І. В. Федулова, Л. В. Мазник, О. М. Кириченко, Л. І. Удворгелі ; за заг. ред. Н. С. Скопенко. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 348 с.

8. Житар М.О., Ярошук Т.Ю. Напрями забезпечення сталого розвитку підприємств за рахунок підвищення ефективності використання кредитних ресурсів. Проблеми економіки. 2020. № 4 (46). С. 312-319.

9. Житар М.О., Бежевець І.В. Діагностика фінансового стану підприємства як основа забезпечення його економічної безпеки. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2020. № 1-2. С. 87-99.

10. Каламбет С.В., Іванов С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум: Навч. посіб. Дніпропетровськ: ДНІПРО. 2020. 240 с.

11. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.П., Чубка О.М. Фінанси підприємств. Підручник. К.: Видавничий дім «Кондор». 2020. 340 с.

12. Ліснічук О.А., Березан М.В. Основні складові поточного фінансового планування на підприємстві. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України: електронне наукове видання, 2020. №1-2. С. 208-221.

Міжнародні видання

1. Julie Dahlquist, Rainford Knight Principles of Finance. Rice University. 2022. P 643. URL: <https://assets.openstax.org/oscms-prodcms/media/documents/PrinciplesofFinance-WEB.pdf>

2. Davydenko N.; Lemishko O.; Titenko Z. Assessment of the financial stability level of Ukrainian agrarian corporations Economic Science for Rural Development 2020. – №53 - p.73-79 DOI: 10.22616/ESRD.2020.53.008 URL:https://www.esaf.llu.lv/sites/esaf/files/files/lapas/K_rajums_Nr_53_24.08.2020.pdf

3. Dirk Schoenmaker, Willem Schramade Corporate finance for long-term value. (eBook) Springer Texts in Business and Economics. 2023. 630p. URL: https://www.researchgate.net/publication/373917068_Corporate_Finance_for_Long-Term_Value

4. Nadiia Davydenko, Alina Buriak, Zoia Titenko. Financial support for the development of innovation activities. Intellectual Economics. 2019. Vol 13, No 2. Pp. 144 – 151. URL:<https://www3.mruni.eu/ojs/intellecualconomics/article/view/5298>

5. Risk management of the development of financial potential of business entities. Zeszyty Naukowe SGGW, Polityki Europejskie, Finanse Publiczne i Marketing, Nr 29 (78) 2023. P.21-34 DOI 10.22630/PEFIM.2023.29.78.2

6. Trisa Wahyuningsih, Lintang Venusita. Financial analysis of retail companies using the altman, springate, zmijewski, fulmer, and grover bankruptcy prediction models. Journal of Accounting, Entrepreneurship, and Financial Technology. 2022. Vol 3 No 2. URL: <https://journal.uc.ac.id/index.php/JAEF/article/view/2661>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
3. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>
4. Офіційний веб-сайт Державної митної служби України. URL: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>
5. Офіційний портал Державної податкової служби України. URL: <http://tax.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Офіційний веб-сайт Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua/>
8. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки. – URL: <http://www.mon.gov.ua>
9. Офіційний веб-сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: <http://www.minregion.gov.ua>
10. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <http://www.mlsp.gov.ua>
11. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.mof.gov.ua/>

ДИСЦИПЛІНА «ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці

Сутність фінансового ринку та передумови його створення. Функції фінансового ринку. Місце фінансового ринку в системі фінансових відносин. Суб'єкти фінансовому ринку та їх класифікація. Структуризація та сегментація фінансового ринку за основними ознаками. Поняття фінансових активів їх властивості та класифікація. Поняття та класифікація фінансових інструментів.

Тема 2. Регулювання фінансового ринку

Сутність регулювання фінансового ринку: принципи, напрями, рівні та форми регулювання. Сфери фінансового ринку, що підлягають державному регулюванню. Стратегічні пріоритети регулювання фінансового ринку.

Важелі непрямого втручання держави у регулювання фінансового ринку. Структура органів державного регулювання фінансового ринку, їх основні завдання. Внутрішнє регулювання фінансового ринку. Роль саморегулюючих організацій на фінансовому ринку. Регулювання фінансового ринку в країнах з розвинутою ринковою економікою. Державне регулювання фінансового ринку в Україні. Співпраця України з міжнародними організаціями у сфері регулювання фінансового ринку.

Тема 3. Суб'єкти фінансового ринку

Суб'єкти фінансового ринку та їх класифікація. Поняття фінансового посередництва та фінансових посередників, їх місце на фінансовому ринку. Сутність фінансових посередників та їх функції. Функції фінансового посередництва. Класифікація фінансових посередників. Банківські установи на фінансовому ринку. Класифікація банків. Банківські об'єднання. Небанківські кредитні інститути. Роль страхових компаній на фінансовому ринку. Інститути спільного інвестування та їх типи. Особливості діяльності лізингових компаній. Схема лізингового процесу. Факторингові послуги. Діяльність кредитних спілок. Недержавні пенсійні фонди. Допоміжні фінансові установи (інфраструктурні учасники фінансового ринку).

Тема 4. Ризик та ціна капіталу

Ціноутворення на фінансовому ринку. Майбутня та поточна вартість фінансових інструментів. Зміна вартості грошей в часі. Прості та складні відсотки. Види та структура процентних ставок. Механізм оцінювання фінансових активів. Фінансові ризики. Розвиток теорій ризику.

Тема 5. Ринок пайових цінних паперів

Загальна характеристика ринку пайових цінних паперів. Сутність та види акцій. Особливості випуску та розміщення. Акції корпоративних інвестиційних фондів. Інвестиційні сертифікати: сутність, особливості емісії та обігу. Сертифікати ФОН. Інвестиційні якості пайових цінних паперів. Визначення курсової вартості. Визначення дохідності пайових цінних паперів.

Тема 6. Ринок боргових, похідних та структурованих цінних паперів

Загальна характеристика та види боргових цінних паперів (БЦП). Інвестиційні якості БЦП та їх рейтингове оцінювання. Визначення курсової вартості та дохідності БЦП. Операції з ощадними (депозитними) сертифікатами, казначейськими зобов'язаннями і векселями.

Сутність похідних та структурованих цінних паперів. Інвестиційні якості похідних та структурованих цінних паперів. Визначення дохідності похідних та структурованих цінних паперів. Створення ринку «синтетичних» цінних паперів.

Тема 7. Первинний та вторинний ринок цінних паперів

Сутність первинного та вторинного ринку цінних паперів (ЦП). Операції та суб'єкти первинного ринку ЦП. Поняття андеррайтингу та його види. Етапи андеррайтингу. Форми винагороди за послуги андеррайтерів.

Основні функції інвестиційних банків. Сутність фондової біржі та її місце на ринку ЦП. Історія розвитку фондових бірж в Україні та світі. Основи організації та роботи фондової біржі в Україні. Біржовий статут та правила біржі. Біржовий комітет, члени біржі. Біржові операції та біржові угоди з ЦП. Види та характеристика біржових наказів. Методи формування біржового курсу. Біржові індекси та їх місце на фінансовому ринку. Особливості і роль індексів українського фондового ринку.

Тема 8. Кредитний ринок

Кредитний ринок та його функції. Кредити та їх види. Визначення вартості кредитних ресурсів.

Тема 9. Фундаментальний та технічний аналіз

Сутність та види аналізу фінансового ринку. Процес проведення фундаментального аналізу фінансових ринків. Технічний аналіз фінансових ринків. Графічні картини технічного аналізу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

Основна

1. Фінансовий ринок : навч. посіб. / Н. В. Трусова та ін. ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т ім. Дмитра Моторного. Мелітополь : Вид. будинок ММД, 2021. 235 с.
2. Рамський А.Ю., Жукова Ю.М., Обушний С.М. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 228 с.
3. Слав'юк Н. Р., Глущенко С. В. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник. Київ: НаУКМА, 2022. 205 с.
4. Трусова Н. В., Нестеренко С. А., Якушева І. Є. Фінансовий ринок: навчальний посібник. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с.

Допоміжна:

1. Гулей А. І., Діденко Л. В., Ясентюк А. С. Оцінка сучасного стану фінансового ринку України та вплив на його розвиток фінансових технологій. *Збірник наукових праць Державного податкового університету*. 2022. № 1. С. 7-34. URL: <https://dpu.edu.ua/zbirnyk-naukovyhprats>.
2. Діденко Л. В., Позднякова О. О. Вплив міжнародних фінансових організацій на фінансову систему України. *Інтернаука: міжнародний науковий журнал*. 2022. № 4 (123). С. 13–20. URL: [https://www.inter-nauka.com/archive/archive-of-issues/_ISSN_2520-2057_\(print\)_ISSN_2520-2065_\(online\)](https://www.inter-nauka.com/archive/archive-of-issues/_ISSN_2520-2057_(print)_ISSN_2520-2065_(online))
3. Коваленко Ю. М., Коваль І. А., Близненко Є. О. Вплив моделі сектору фінансових корпорацій і ринку цінних паперів на інвестиційні процеси в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № 2 (22). С. 98–118.
4. Коваленко Ю., Мартиненко В., Чуницька І., Діденко Л., Яценко І., Шульга Т. Новітній науково-методичний підхід до оцінки відкритості ринку інвестиційних фінансових послуг. *Проблеми теорії та практики фінансово-кредитної діяльності*. 2022. № 6 (47). С. 230–241. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.6.47.2022.3899> (Web of Science).
5. Коваленко Ю. М. Економіка фінансового сектору: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 320 с.
6. Козій Н. С., Синиця О. О. Інфраструктура фінансового ринку України в умовах цифрової економіки. *Економічний простір*. 2020. №154. С. 156-160.

7. Онишко С. В., Савенко Д. О. Теоретична концептуалізація інституціонального забезпечення фінансового ринку. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2020. №18 (46). С. 219-228.

8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 верес. 2022 р. № 79-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text>.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>.
3. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
4. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>
5. Стратегія фінансового сектору України до 2025 року. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Strategija_financovogo_sectoru_ua.pdf
6. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: <http://www.uaib.com.ua/>.

Міжнародні видання:

1. Keown A.J., Scott D.F., Martin J.D., Petty J.W. (2020) Financial Management. URL: <https://ecampus.unusia.ac.id/repo/handle/123456789/3214>.
2. Khaletska A., Pavliuk V., Suprunenko S., Didenko L., Panasiuk O. The Third Stage of Local Government Reform in Ukraine. *International Business Information Management Association (IBIMA 37)*, 9162-9170. № 37. 2021. ISBN 978-0-9998551-6-4, ISSN 2767-9640. (WoS)
3. Kovalenko Yu., Martynenko V., Chunyaitska I., Didenko L., Yatsenko I., Shulha T. The newest scientific and methodical approach to assessing the openness of investment financial services markets. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, 2022. V. 6 (47). P. 230–241. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.6.47.2022.3899>. (WoS)
4. Kovalenko Yu., Sydorovych O., Levchenko V., Kvasnytska R., Pinchuk A., Zhuk O. Formation and Evolution of Models of Financial Systems and Financial Markets in National Economies. *Proceedings of the 34rd International Business Information Management Association Conference (IBIMA)*. 13-14 November 2019. Madrid, Spain. P. 2669-2681. (WoS)

ДИСЦИПЛІНА «СТРАХУВАННЯ»

Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування

Історія виникнення та розвитку страхування. Місце страхування в системі економічних категорій та його функції. Необхідність страхового захисту. Страховий фонд суспільства як матеріальна основа забезпечення страхового захисту. Сутність і функції страхування. Принципи страхування. Роль страхування

в умовах ринкової економіки.

Тема 2. Класифікація страхування

Наукове поняття класифікації страхування та її значення. Класифікація страхування за об'єктами. Нетрадиційні види страхування. Методи та системи страхування. Значення класифікації страхування для практичної діяльності страхових компаній. Вимоги українського законодавства щодо договорів страхування життя.

Тема 3. Страхові ризики і їх оцінка

Поняття ризику, його основні характеристики. Рівень ризику. Частота ризику та розмір шкоди. Управління ризиком. Роль ризик-менеджменту у виявленні, розпізнаванні, ідентифікації та визначенні методів впливу на ризик. Класифікація ризиків. Визначення страхового ризику. Ознаки страхового ризику. Оцінка ризику й визначення доцільності його страхування. Критерії визначення ціни страхування. Структура та основи розрахунку страхових тарифів. Специфіка ризиків у страхуванні майна, відповідальності та в особовому страхуванні. Сутність і призначення актуарних розрахунків. Основні принципи здійснення розрахунків страхових тарифів.

Тема 4. Страховий ринок

Поняття страхового ринку. Суб'єкти страхового ринку. Страхові послуги як об'єкти взаємовідносин страховиків і страхувальників. Реалізація страхових послуг. Роль посередників: страхових агентів і брокерів. Сутність і завдання маркетингу в страхуванні. План маркетингу. Інформаційне забезпечення маркетингових досліджень. Права і обов'язки сторін при укладанні договору страхування. Перспективи розвитку страхового ринку в Україні. Страхові ринки країн Європи.

Тема 5. Страхова організація як частина економічної системи

Страхові компанії: види та значення. Організаційна структура страхової компанії. Структура та ресурси страхової організації. Управління страховою компанією. Умови залучення іноземних інвесторів до створення страхових організацій. Порядок створення, функціонування і ліквідації страхових компаній. Страхові об'єднання.

Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності

Необхідність і значення державного регулювання страхової діяльності. Законодавча і нормативна база страхування, шляхи наближення її до міжнародних стандартів. Органи нагляду за страховою діяльністю та їх функції. Реєстрація та ліцензування страховиків. Контроль за діяльністю страховиків.

Тема 7. Особисте страхування

Сутність страхування життя та його основні види. Добровільне страхування додаткової пенсії. Обов'язкові види страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Добровільне індивідуальне й колективне страхування

від нещасних випадків. Загальна характеристика медичного страхування та аналіз основних його систем.

Тема 8. Страхування майна

Поняття майнового страхування, його мета та значення. Страхування майна від вогню та інших небезпек. Страхування врожаю та тварин у сільськогосподарських підприємствах. Страхування технічних ризиків. Страхування транспортних засобів. Страхування майна громадян. Страхування майна юридичних осіб.

Тема 9. Страхування відповідальності громадян

Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Моторне (транспортне) страхове бюро і його функції. Міжнародна система «Зелена картка». Страхування відповідальності роботодавців. Страхування професійної відповідальності. Страхування відповідальності за забруднення довкілля. Страхування відповідальності за неповернення кредитів. Страхування депозитів. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції.

Тема 10. Перестраховання і співстраховання

Необхідність і сутність перестраховання, стан і перспективи його розвитку. Суб'єкти перестраховання. Методи перестраховання. Порівняльний аналіз методів перестраховання. Форми проведення перестраховальних операцій. Пропорційне перестраховання: квотний, ексцедентний, квотно-ексцедентний договори. Непропорційне страхування. Вимоги, що ставляться до перестраховання ризиків у нерезидентів. Співстраховання і механізм його застосування.

Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика

Склад доходів страховика. Зароблені страхові премії, порядок їх визначення. Доходи від інвестування тимчасово вільних коштів. Витрати страховика: їх склад і економічний зміст. Виплата страхових сум та страхових відшкодувань. Витрати на обслуговування процесу страхування і перестраховання. Витрати на утримання страхової компанії. Собівартість страхової послуги. Прибуток страховика. Визначення прибутку від страхової діяльності. Прибуток від інвестиційної діяльності. Розподіл прибутку. Оподаткування страховиків.

Тема 12. Фінансова надійність страховика

Поняття фінансової надійності та її значення. Формування збалансованого страхового портфеля. Відбір ризиків. Тарифна політика. Перестраховання як метод забезпечення фінансової надійності. Фінансові методи забезпечення надійності страхових компаній. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення. Власні кошти страховика. Технічні резерви, їх склад. Показники платоспроможності. Фактичний і нормативний запас платоспроможності, порядок їх обчислення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХУВАННЯ»

Основна

1. Плиса В.Й. Страхування. Підручник. Затв. МОН України. 2023. 512 с.

2. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 319 с.
3. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с.
4. Про страхування : Закон України від 18 лист. 2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1909-IX?msslkid=76cc49d6b5ac11ec81de9b33d00654e1#top>
5. Сосновська О.О. Страхування: навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
6. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях): навч. посіб. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 220 с.

Допоміжна

1. Ключка О.В., Богріновцева Л.М., Онишко С.В. Трансформація страхового ринку України в умовах сьогодення *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. 2023. №9. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-9-9147>
2. Богріновцева Л. М., Венгуренко Т. Г. Особливості адміністрування податків у страхових компаніях. *Модернізація податкової та митної політики в інституціональному забезпеченні розвитку економіки України*: монографія / К. О. Ващенко, П. В. Пашко, С. В. Онишко та ін.; за наук. ред. д.е.н., проф. П. В. Пашка, д.е.н., проф. С. В. Онишко. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. С. 366–378
3. Ключка О. В., Байдик Г. С., Оцінка непрацездатності в пенсійному страхуванні: значення, необхідність, дослідження та можливості. *Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти*: зб. матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, «Інформаційно-аналітичне агентство», 2022. С. 121-123. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6936>
4. Богріновцева Л.М. Перспективи розвитку співпраці банків та страхових компаній на фінансовому ринку України. *Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти*: матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, «Інформаційно-аналітичне агентство», 2022. С.35-41
5. Ключка О. В., Ясентюк А. С., Перспективи впровадження накопичувальної системи пенсійного страхування. *Перспективи розвитку науки, освіти та суспільства в контексті євроінтеграції*: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 7 жовтня 2022р. м. Полтава, ЦФЕНД, 2022. С. 41-42.
6. Ключка О. В., Лещенко М. А., Аналіз ринку недержавного пенсійного страхування в Україні. *Перспективи розвитку науки, освіти та суспільства в контексті євроінтеграції*: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 7 жовтня 2022р. м. Полтава, ЦФЕНД, 2022. С. 39-41.
7. Богріновцева Л.М., Венгуренко Т.Г. Реалізація податкового потенціалу страхових компаній в Україні. *Податковий потенціал фінансових та нефінансових корпорацій України*: монографія / С.В.Онишко, Ю.М.Коваленко, І.І.Чуницька та ін.; за наук. ред. д.е.н., професора С.В. Онишко. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. С. 195-201

8. Ключка О. В., Якуш О. О., Недержавне пенсійне забезпечення в системі соціального захисту населення України. *Перспективи розвитку науки, освіти та суспільства в контексті євроінтеграції*: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 7 жовтня 2022р. м. Полтава, ЦФЕНД, 2022. С. 38-39.

9. Богріновцева Л.М., Житар М.О., Чамор Г.С. Фінансова стійкість страхових компаній: управління ризиками. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2019. №1. С.7-19

10. Говорушко Т.А., Стецюк В.М. Страхування : навч. посіб. Львів : Магнолія, 2018. 323 с.

11. Інноватика на фінансових ринках: монографія / за науковою ред. д.е.н., професора С. В. Онишко; Онишко С. В., Коваленко Ю. М., Богріновцева Л. М. та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 466 с.

12. Олійник О.В., Нагаєва Г.О. Страхування: навч. посіб. Харків: Стильна типографія, 2020. 256 с.

13. Таблиці народжуваності, смертності та середньої очікуваної тривалості життя 2020 : статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2021. 68с.

14. Чуницька І. І., Ясентюк А. С. Функціонування страхового ринку України в умовах сучасної цифрової трансформації. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2021. № 23(51). С. 89-94. URL: [https://ecj.oa.edu.ua/assets/files/NZ_ek_Vyp_23\(51\).pdf](https://ecj.oa.edu.ua/assets/files/NZ_ek_Vyp_23(51).pdf)

15. Чуницька І.І., Богріновцева Л. М. Особливості діяльності страхових компаній на фінансовому ринку України в умовах воєнного стану. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 71. С. 251-258. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/71_2023/46.pdf

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Офіційний сайт Інтернет-журналу Forinsurer. URL: <http://forinsurer.com/>

3. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. URL: <http://uainsur.com/>

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.mof.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.

6. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://nssmc.gov.ua>.

7. Офіційний сайт Федерації страхових посередників України. URL: <http://fspu.com.ua/>

Міжнародні видання

1. Radojko Lukić Analysis Of The Efficiency Of Insurance Companies In Serbia *Revija za ekonomske in poslovne vede*. 2023. 10(2):p.47-64 URL: https://www.researchgate.net/publication/376489456_Analysis_Of_The_Efficiency_Of

2. Wijanto, Wihadi. "The Regulatory Improvement of Insurance Law Reform in Order to Pursue the Legal Certainty for the People and the Insurance Company" *Global Legal Review* vol. 3, no. 2: October 2023 p. 162-175. URL: <http://dx.doi.org/10.19166/glr.v3i2.7433>

3. Tuan Minh Hoang, Nga Thi Nguyen Assess and Forecast Social Insurance trends to 2025 to serve the State Management of Social Insurance in Vietnam. *World Journal of Advanced Research and Reviews*, 2023, 20(01), p.981–988 URL: <https://wjarr.com/>

4. David Nyambane and Uwayezu Christine (2023). Insurance Services and Protection of Economic Resources of Production in Rwanda in Sonarwa. *INOSR ARTS AND HUMANITIES* 9(2):100-119. URL:<https://doi.org/10.59298/INOSRAH/2023/2.9.4000>.

5. Tkachenko N., Kovalenko Y., Bohrinovtseva L. New Methods in Assessing the Risks and Solvency of Insurance Companies. *Journal of Eastern Europe Research in Business and Economics*. 2022. Vol. 2022 (2022). URL: <https://ibimapublishing.com/articles/JEERBE/2022/765785/765785.pdf>

ДИСЦИПЛІНА «ГРОШІ І КРЕДИТ»

Тема 1. Сутність і функції грошей

Сутність грошей. Гроші як загальний еквівалент. Гроші як гроші і гроші як капітал. Походження грошей. Роль держави у творенні грошей. Форми грошей та їх еволюція. Повноцінні гроші. Монети. Неповноцінні гроші. Паперові гроші. Кредитні гроші. Депозитні гроші. Електронні гроші. Квазігроші. Цінність грошей. Купівельна спроможність грошей.

Функції грошей. Функція грошей як мірило цінності. Масштаб цін. Гроші як засіб обігу. Гроші як засіб платежу та засіб нагромадження. Світові гроші. Еволюція золота як світових грошей. Якісні властивості грошей.

Тема 2. Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує

Сутність та економічна основа грошового обороту. Модель грошового обороту. Грошові потоки та їх балансування. Структура грошового обороту за економічним змістом та формою платіжних засобів. Безготівковий та готівковий грошовий оборот. Маса грошей в обороті. Грошові агрегати та їх визначення. Грошова база та її складові. Поняття швидкості обігу грошей і показники їх вимірювання. Фактори, що впливають на швидкість обігу грошей. Закон грошового обігу і використання його вимог в економічній політиці держави.

Тема 3. Грошовий ринок

Сутність та особливості функціонування грошового ринку. Об'єкти та інструменти грошового ринку. Інституційна модель грошового ринку. Канали прямого та опосередкованого фінансування. Структура грошового ринку. Критерії сегментації грошового ринку. Ринок грошей та ринок капіталів. Попит та пропозиція на ринку грошей. Цілі та мотиви попиту на гроші. Чинники, що впливають на попит на гроші. Формування пропозиції грошей і його чинники. Інструменти ринку грошей. Інструменти ринку капіталів.

Тема 4. Грошові системи

Грошова система: сутність та призначення. Структура грошової системи. Види грошових систем. Еволюція грошових систем. Біметалізм. Монометалізм. Система паперово-кредитного обігу. Золотозливковий стандарт. Ринкові та неринкові грошові системи. Відкриті та закриті грошові системи. Створення та розвиток грошової системи України. Методи прямого державного регулювання грошового обороту та грошового ринку. Заходи фіскальної політики. Заходи у сфері безготівкових платежів. Регулювання готівкових платежів. Заходи грошово-кредитної політики. Заходи валютної політики. Платіжні системи. Платіжні інструменти. Платіжне доручення. Платіжні вимоги. Чек. Вексель. Платіжні картки. Оргструктура платіжної системи. Якісні характеристики платіжної системи. Методи опосередкованого регулювання грошового обороту і грошового ринку. Грошово-кредитна політика. Види грошово-кредитної політики. Цілі грошово-кредитної політики.

Тема 5. Інфляція і грошові реформи

Сутність інфляції. Інфляція попиту. Інфляція витрат. Закономірності інфляційного процесу. Вимірювання інфляції. Індекс споживчих цін. Індекс цін виробників. Дефлятор ВВП. Види інфляції. Класифікація видів інфляції. Види інфляції за формами прояву. Види інфляції за темпами знецінення грошей. Види інфляції за чинниками виникнення. Особливості монетарної інфляції. Причини інфляції. Економічні наслідки інфляції. Державне регулювання інфляції. Антиінфляційна політика. Дефляційна політика. Особливості інфляції в Україні. Сутність та види грошових реформ. Структурні грошові реформи. Реформи часткового типу. Методи стабілізації купівельної спроможності грошових одиниць: дефляція, деномінація, нуліфікація, девальвація, ревальвація. Основні моделі грошових реформ. Грошові реформи формального типу. Грошові реформи конфіскаційного типу. Реформи паралельного (консервативного) типу. Грошова реформа в Україні.

Тема 6. Валютний ринок та валютні системи

Сутність валюти та види валюти. Конвертованість валюти. Сутність валютного ринку. Об'єкти і суб'єкти валютного ринку. Класифікація валютних ринків. Конверсійні валютні операції. Строкові валютні операції. Чинники, що визначають кон'юнктуру валютного ринку. Валютний курс: його сутність та призначення. Котирування валют. Види валютних курсів. Фіксований валютний курс. Плаваючий валютний курс. Економічні чинники, які визначають валютний курс. Регулятивні інструменти впливу на валютний курс. Поняття валютної системи. Структура валютної системи. Валютна політика. Світова та національна валютні політики. Валютне регулювання. Пряме та опосередковане валютне регулювання. Валютні обмеження. Інструменти валютного регулювання. Особливості формування валютної системи в Україні.

Тема 7. Механізм формування пропозиції грошей

Загальна модель пропозиції грошей. Структура грошової бази. Обов'язкові резерви. Вільні резерви. Формування центральним банком грошової бази. Активи

НБУ. Пасиви НБУ. Грошово-кредитний мультиплікатор та вплив центрального і комерційних банків на його рівень. Простий мультиплікатор депозитів. Вплив поведінки банків на мультиплікатор депозитів. Вплив небанківських інституцій на грошовий мультиплікатор. Вплив уряду та державного бюджету на пропозицію грошей.

Тема 8. Теорії грошей

Загальні основи теорії грошей. Товарна теорія грошей. Класична кількісна теорія грошей. Вклад І.Фішера в розвиток кількісної теорії грошей. Кон'юнктурна теорія цінності грошей М.І. Туган-Барановського.

Кембриджська версія теорії грошей. Внесок Дж.М.Кейнса в розвиток теорії грошей. Сучасний монетаризм та внесок М.Фрідмана у його формування. Сучасний кейнсіанський-неокласичний синтез.

Тема 9. Сутність та функції кредиту. Форми та види кредиту

Сутність та структура кредиту. Загальні передумови та економічні чинники необхідності кредиту. Функції кредиту. Стадії та закономірності руху кредиту. Принципи кредитування. Класифікація кредиту. Форми та види кредиту. Характеристика основних видів кредиту. Міжгосподарський (комерційний) кредит. Банківський кредит. Державний кредит. Споживчий кредит. Економічні межі кредиту. Роль кредиту в розвитку економіки. Розвиток кредитних відносин в Україні.

Тема 10. Теоретичні основи процента

Сутність процента. Норма позичкового процента. Номінальні та реальні процентні ставки. Поведінка ринкових процентних ставок. Способи нарахування процентів. Функції та роль процента.

Тема 11. Фінансові посередники грошового ринку

Сутність, призначення та види фінансового посередництва. Економічні вигоди фінансового посередництва. Банки як провідні інституції фінансового посередництва. Функції банків. Призначення та класифікація банків. Банківництво як вид бізнесу. Операції банків. Активні операції. Кредитні операції. Інвестиційні операції. Пасивні операції. Розрахунково-касові операції банків. Банківська система: сутність, цілі та функції. Особливості побудови банківської системи в Україні. Ризик-менеджмент банківської діяльності. Небанківські фінансово-кредитні інституції. Роль небанківських фінансово-кредитних інститутів у розвитку національної економіки. Небанківські кредитні установи. Кредитні спілки. Ломбарди. Лізінгові та факторингові компанії. Договірні ощадні інститути. Інвестиційні небанківські посередники.

Тема 12. Центральні банки в системі банківського регулювання

Призначення, роль та основи організації центрального банку. Походження та розвиток центральних банків. Федеральна резервна система. Європейська система центральних банків. Незалежний статус центральних банків. Функції центрального

банку. Грошово-кредитна політика центрального банку. Інструменти грошово-кредитної політики. Види грошово-кредитної політики. Місце центрального банку в системі банківського регулювання та нагляду. Організація та принципи діяльності НБУ.

Тема 13. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною

Інтеграційні процеси та створення міжнародних валютно-кредитних установ. Міжнародний валютний фонд і його діяльність в Україні. Світовий банк. Регіональні міжнародно-кредитні фінансові інституції. Європейський банк реконструкції та розвитку. Банк міжнародних розрахунків.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ «ГРОШІ ТА КРЕДИТ»

Основна

1. Іванчук Н.В. Гроші і кредит: навчальний посібник. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
2. Щетинін А. І. Гроші та кредит : навчальний посібник / Щетинін А. І. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. – 163 с.

Допоміжна

1. Береславська О.І., Шкляр А.І. Доларизація та її вплив на ефективність грошово-кредитної політики. Фінанси України. 2022. № 2. С.58-71. URL: https://finukr.org.ua/?page_id=723&aid=4872
2. Береславська О.І. Трансформація фундаментальних функцій Центральних банків у контексті кризових явищ. Центр Разумкова. 2021. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2021_perspectives_for_economic_transformations.pdf
3. Волкова В.В., Волкова Н.І. Центральний банк і грошово-кредитна політика: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів та контролю якості засвоєння навчального матеріалу. Вінниця, ДонНУ імені Василя Стуса 2019. 120 с. <https://r.donnu.edu.ua/handle/123456789/185>
4. Захарченко В.І. Етапи та інституційні засади розвитку грошово-кредитної системи України. Український журнал прикладної економіки. 2021. Том 6. № 1. С. 109 – 117. URL: http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/ujae_2021_r01_a13.pdf
5. Корнилюк В.В. Системний ризик і макропруденційна політика в банківському секторі : монографія. Київ: КНЕУ, 2019. 461 с.
6. Центральний банк і грошово-кредитна політика: навч. посіб. / За ред. Косової Т.Д., Папаїки О.О. – К.: ЦУЛ, 2020. – 328 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Про банки і банківську діяльність : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
2. Про Національний банк України : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
3. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

Міжнародні видання

1. Bereslavskaya O., Kovalenko Y., Marhasova V. Instruments of monetary-and-credit policy in terms of economic instability. *International Journal of Management (IJM)* Volume 11, Issue 5, May 2020, pp. 43-53.

2. Monetary policy European Central Bank. URL: <https://www.ecb.europa.eu/mopo/html/index.en.html>

3. Beckworth D. (2019). Reflections on Allan H. Meltzer's contributions to monetary economics and public policy. Stanford: Hoover Institution Press.

4. Brault J., Khan H. (2019). The real interest rate channel is structural in contemporary new-Keynesian models. *Carleton Economic Papers*, No. 19-05.

5. Deutsche Bundesbank (2019). Interest rate pass-through in the low interest rate environment. *Deutsche Bundesbank Monthly Report*, April, pp. 43—75.

6. Gregor J., Melecky A., Melecky M. (2019). Interest rate pass-through: A meta-analysis of the literature. *World Bank Policy Research Working Paper*, No. 8713.

7. Hansen S., McMahon M., Tong M. (2020). The long-run information effect of central bank communication. *ECB Working Paper Series*, No. 2363.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Фаховий іспит проводиться у строки та згідно з Правилами прийому на навчання до Державного податкового університету в 2025 році.

Форма проведення – тестова.

Кількість тестових завдань в екзаменаційному білеті –50.

Кожне завдання передбачає чотири варіанти відповіді один із яких правильний.

Тривалість тестування –2 астрономічні години (для фахового вступного випробування, вступного іспиту).

Складеним вважається фаховий іспит за результатами якого вступник набрав не менше 50% від загальної кількості балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати вступник за результатами фахового іспиту, вступного іспиту становить 200 балів, правильна відповідь на один тест – 4 бали.

Шкала переведення кількості правильних відповідей у кількість балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування за 200 бальною та 2-бальною шкалою

Кількість вірно виконаних тестових завдань	Кількість балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування	Еквівалент оцінки за 2-х бальною шкалою
45-50	180-200	зараховано
35-44	140-176	
25-34	100-136	
Менше 25	Менше 100	Не зараховано

**Увага (додатково)!*

Екзаменаційний білет не повинен містити теоретичних питань. Якщо екзаменаційний білет містить задачі, то повинно бути 4 варіанти відповіді на задачі, із яких одна – правильна.

Перевірка робіт екзаменаторами здійснюється **чорнилом червоного кольору з обов'язковим зазначенням: правильної відповіді «+», не правильної «-».**

ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ ФАХОВОГО ЕКЗАМЕНУ

Міністерство фінансів України
Державний податковий університет

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ
для проведення фахового іспиту
при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра
на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста)
галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

На виконання завдань тесту Вам дається 2 години.
На кожне завдання пропонується 4 варіанти відповіді.
Тільки один варіант відповіді є правильним.
Ніяких виправлень у даних відповідях не допускається.
Вступне тестове завдання з 1 до 50 оцінюється 4-ма балами.

Варіант № 1

1. Різновидом публічних фінансів є...

- А) бюджет;
- Б) державний бюджет;
- В) місцевий бюджет;
- Г) правильної відповіді немає.

2. Антиінфляційна політика, що передбачає обмеження платоспроможного попиту через фіскально-бюджетний і кредитно-грошовий механізм - це визначення:

- А) політики доходів;
- Б) політики витрат;
- В) дефляційної політики;
- Г) кредитної експансії.

3. За джерелами надходження доходи місцевих бюджетів бувають:

- А) власні, передані, факультативні;
- Б) податкові, неподаткові, операції з капіталом, трансферти;
- В) поточні, обов'язкові, факультативні;
- Г) регульовані, передані, закріплені.

4. Який державний колегіальний орган розробляє і реалізує стратегії розвитку ринків фінансових послуг:

- А) Міністерство фінансів України;
- Б) Національний банк України;
- В) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
- Г) Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

5. Із яких показників, у відсотках, здійснюється відрахування підприємств до Пенсійного фонду України?

- А) валового доходу підприємства;
- Б) фонду заробітної плати;
- В) прибутку;
- Г) собівартості продукції.

6. Яку побудову має бюджет в унітарних країнах?

- А) багаторівневу;
- Б) трьохрівневу;
- В) дворівневу;
- Г) однорівневу.

7. Що можна віднести до специфічних ознак фінансів підприємств?

- А) первинний розподіл вартості ВВП, формування та використання грошових доходів;
- Б) вторинний розподіл вартості ВВП;
- В) формування та перерозподіл фінансових централізованих фондів;
- Г) формування фондів фінансових ресурсів.

8. До спеціалізованих небанківських кредитно-фінансових установ не відносяться:

- А) страхові компанії;
- Б) пенсійні фонди;
- В) комерційні банки;
- Г) інвестиційні компанії.

9. Що виступає індикаторами боргової безпеки держави?

- А) платіжний баланс;
- Б) обсяги внутрішніх та зовнішніх боргів держави;
- В) рівень інфляції;
- Г) стабільність грошової одиниці.

10. Якій політиці кейнсіанці надавали перевагу?

- А) бюджетній;
- Б) кредитно-фінансовій;
- В) монетарній;
- Г) макропруденційній.

11. Що таке бюджетний дефіцит?

- А) позитивне сальдо бюджету;
- Б) державний борг;
- В) перевищення видатків бюджету над його доходами;
- Г) перевищення доходів бюджету над його видатками.

12. Що таке дохідність цінного паперу?

- А) принести власникам грошові збитки;
- Б) швидко перетворюватися у гроші;
- В) здатність виступати як засіб зберігання та накопичення багатства;
- Г) можливість цінних паперів купуватися та продаватися на ринку.

13. Що називається валютним ринком?

- А) національні й міжнародні банки, а також біржі, через які здійснюються купівля, продаж і обмін іноземної валюти;
- Б) узгоджена, координована валютна політика і система зовнішніх розрахунків;
- В) сукупність держав, що утворилися на базі валютних блоків;
- Г) міжбанківський ринок з купівлі-продажу валюти.

14. Який термін характеризує систематизоване згрупування доходів, видатків, кредитування, фінансування бюджету, боргу відповідно до міжнародних стандартів?

- А) бюджетний розпис;

- Б) бюджетний процес;
- В) бюджетна класифікація;
- Г) бюджетна система.

15. Інфляційне таргетування – це:

- А) контроль за обмінним курсом;
- Б) контроль за інфляцією витрат;
- В) контроль за індексом споживчих цін;
- Г) контроль за дефляцією.

16. На грошову базу може впливати:

- А) прибуток ЦБ;
- Б) обсяг грошей у обігу;
- В) дефіцит державного бюджету;
- Г) рівень монетизації економіки.

17. У яких вимірниках встановлюються тверді ставки податку?

- А) у визначених частках об'єкта оподаткування;
- Б) у грошовому вираженні на одиницю виміру об'єкта;
- В) у відсотковому вираженні від вартості об'єкта оподаткування;
- Г) у кількісному вираженні об'єкта оподаткування.

18. Які податки та збори, встановлені законодавством, є обов'язковими до сплати на всій території України?

- А) місцеві податки та збори;
- Б) загальнодержавні податки та збори;
- В) прямі податки та збори;
- Г) непрямі податки.

19. Який законодавчий акт регулює відносини в бюджетній сфері?

- А) бюджетна резолюція;
- Б) конституція України;
- В) закон України про державний бюджет на поточний рік;
- Г) бюджетний кодекс України.

20. У разі перевищення експорту над імпортом:

- А) відбувається відтік грошей з внутрішнього ринку;
- Б) відбувається приплив грошей на внутрішній ринок;
- В) потрібна додаткова емісія грошей в обігу;
- Г) відбувається вилучення грошей з грошового обігу.

21. Ціна грошей на грошовому ринку визначається:

- А) їх вартістю;
- Б) витратами, пов'язаними з їх передачею від продавця до покупця;
- В) їх споживною вартістю;
- Г) співвідношенням попиту і пропозиції на гроші як товар.

22. Нуліфікація - це:

- А) укрупнення грошової одиниці шляхом заміни грошових знаків старого зразка новими в певному співвідношенні;
- Б) офіційне зниження державою курсу національної валюти щодо іноземних валют;
- В) офіційне збільшення державою курсу національної валюти щодо іноземних валют;
- Г) визнання старих грошей недійсними.

23. Структура бюджетної системи залежить від:

- А) державного устрою;
- Б) фінансової політики держави;
- В) адміністративно-територіального поділу країни;
- Г) усі відповіді вірні.

24. Формування бюджету на реалістичних макропоказниках економічного і соціального розвитку держави відбувається відповідно до принципу побудови бюджетної системи:

- А) збалансованості;
- Б) повноти;
- В) обґрунтованості;
- Г) ефективності.

25. Сукупність показників доходів і видатків усіх бюджетів, що входять до складу бюджетної системи, – це:

- А) бюджетний устрій;
- Б) бюджетна система;
- В) зведений бюджет;
- Г) державний бюджет.

26. Під поняттям бюджетна система розуміють сукупність:

- А) бюджетних відносин;
- Б) бюджетних установ;
- В) бюджетів;
- Г) розпорядників бюджетних коштів.

27. Державний бюджет України, як фінансовий план держави, затверджується:

- А) постановою Кабінету Міністрів України;
- Б) указом Президента України;
- В) Верховною Радою України і має силу закону;
- Г) розпорядженням Національного банку України.

28. Бюджетний устрій – це:

- А) зведений бюджет України;
- Б) об'єднання усіх ланок бюджету;
- В) організація бюджетного процесу;
- Г) організація і принципи побудови бюджетної системи.

29. Відновна вартість ОФ – це ...

- А) вартість їх відтворення на момент переоцінки чи індексації;
- Б) фактична вартість ОФ на момент введення в дію;
- В) вартість, що характеризує вартість ОФ, яка ще не перенесена на вартість виготовленої продукції;
- Г) вартість ОФ у новому, не спрацьованому стані.

30. Коефіцієнт оновлення ОФ – це відношення ...

- А) вартості введених ОФ до вартості ОФ на кінець року;
- Б) вартості ОФ до вартості товарної продукції;
- В) вартості виведених ОФ до вартості ОФ на початок року;
- Г) вартості введених ОФ до вартості ОФ на початок року.

31. Капітальний ремонт ОФ ...

- А) повне розбирання машин, заміна окремих вузлів і агрегатів, контроль технічного стану, регулювання та випробування їх;
- Б) часткове розбирання ОФ, заміна ОФ;
- В) здійснюється із заміною або поновленням деталей і вузлів обмеженої номенклатури, що визначається технічною документацією;
- Г) здійснюється для забезпечення підтримки працездатності ОФ шляхом усунення окремих руйнувань або заміни чи поновлення окремих частин.

32. Моральний знос основних фондів – це ...

- А) матеріальний знос окремих елементів основних фондів;
- Б) знос основних фондів внаслідок впровадження нових, більш прогресивних і економічно ефективних машин та обладнання;
- В) заміна основних фондів внаслідок старіння;
- Г) вірної відповіді немає.

33. Залишкова вартість ОФ – це ...

- А) вартість їх відтворення в сучасних умовах виробництва;
- Б) фактична вартість ОФ на момент введення в дію;
- В) балансова вартість за мінусом суми зносу;
- Г) вартість ОФ у новому, не спрацьованому стані.

34. Коефіцієнт вибуття ОФ – це відношення ...

- А) вартості введених ОФ до вартості ОФ на кінець року;
- Б) вартості ОФ до вартості товарної продукції;
- В) вартості виведених ОФ до вартості ОФ на початок року;
- Г) вартості виведених ОФ до вартості ОФ на кінець року.

35. Нагромаджувальне страхування з одночасним страховим захистом на випадок смерті та з метою забезпечення визначеного капіталу до певної дати €...

- А) ризиковим страхуванням життя;
- Б) змішаним страхуванням життя;
- В) пенсійним страхуванням життя;
- Г) страхування від нещасного випадку.

36. У випадку дострокового припинення договору страхування на дожиття за ініціативою страхувальника страховик сплачує...

- А) страхову премію;
- Б) страхову суму;
- В) інвестиційний дохід;
- Г) викупну суму.

37. Максимальний розмір страхової суми згідно з договором добровільного особового страхування...

- А) не обмежується;
- Б) встановлюється медичними експертами;
- В) встановлюється державними органами нагляду;
- Г) встановлюється правилами страхування.

38. Суброгація у страхуванні – це:

- А) право вимоги страхувальника щодо страховика щодо страхового відшкодування;
- Б) перехід до страховика прав страхувальника на відшкодування збитків;
- В) передача прав страхувальника від страховика на вимогу відшкодування збитків від винуватця страхової події;

Г) відшкодування збитків страхувальнику страховиком.

39. Особове страхування можна поділити на...

- А) нагромаджувальне та ризикове;
- Б) нагромаджувальне та захисне;
- В) ризикове та захисне;
- Г) змішане та комплексне.

40. Ретроцесія – це:

- А) первинне розміщення ризику;
- Б) вторинне розміщення ризику;
- В) довгострокове розміщення ризику;
- Г) розміщення ризику у декількох страховиків.

41. До мети актуарних розрахунків відноситься:

- А) розрахунок собівартості страхової послуги;
- Б) захист майнових інтересів страхувальника;
- В) створення страхових фондів;
- Г) створення страхових резервів.

42. Марка акцизного податку – це спеціальний знак яким маркуються:

- А) алкогольні напої, пиво, тютюнові вироби, спирт етиловий;
- Б) алкогольні напої та тютюнові вироби;
- В) алкогольні напої пиво, паливно-мастильні матеріали;
- Г) алкогольні напої, тютюнові вироби, транспортні засоби.

43. Платниками податку на прибуток підприємств є:

- А) фізичні особи, які здійснюють підприємницьку діяльність з метою отримання доходу як на території України, так і за її межами;
- Б) суб'єкти господарської діяльності, бюджетні, громадські та інші підприємства, установи та організації, які здійснюють діяльність, спрямовану на отримання прибутку як на території України, так і за її межами;
- В) фізичні чи юридичні особи, які здійснюють підприємницьку діяльність;
- Г) фізичні та юридичні особи, які здійснюють підприємницьку діяльність з метою отримання доходу як на території України, так і за її межами.

44. База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, що перебувають у власності юридичних осіб, обчислюється:

- А) юридичними особами самостійно;
- Б) контролюючим органом за місцем податкової адреси власника такої нерухомості;
- В) сільськими, селищними або міськими радами за місцем реєстрації власника такої нерухомості;
- Г) органом виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів.

45. Предметом договору лізингу може бути...

- А) неспоживна річ, віднесена до основних фондів
- Б) інтелектуальна власність
- В) авторські права
- Г) товарні знаки

46. Кредитні ризики являють собою:

- А) небезпеку несплати позичальником відсотків по кредиту
- Б) небезпеку несплати позичальником основного боргу та відсотків
- В) здатність підприємства сплачувати відсотки за позичковий капітал

Г) втрати від зміни валютних курсів

47. Проста акція...

- А) гарантує їй власнику отримання дивідендів за будь-яких умов
- Б) дає право власнику на отримання частини прибутку у вигляді дивідендів та право голосу на загальних зборах акціонерів
- В) не дає права на отримання дивідендів
- Г) дає право на першочергове отримання дивідендів та право голосу на загальних зборах акціонерів

48. Фінансові установи, що спеціалізуються на купівлі у фірм прав на вимогу боргу:

- А) пенсійні фонди;
- Б) лізингові компанії;
- В) факторингові компанії;
- Г) ломбарди.

49. Датою виникнення права платника на податковий кредит є дата:

- А) отримання платником товарів;
- Б) відвантаження платником товарів;
- В) пакування платником товарів;
- Г) розмитнення платником товарів.

50. Метою переміщення грошей на грошовому ринку є:

- А) тимчасова відмова від користування грошима і передача цього права іншого суб'єкта грошового ринку;
- Б) збереження права власності на гроші;
- В) отримання додаткового доходу;
- Г) виконання зобов'язань між суб'єктами грошового ринку.

Голова фахової атестаційної комісії _____ О.Д. Гордей